

SÖYLEŞİ

SÖYLEŞİ

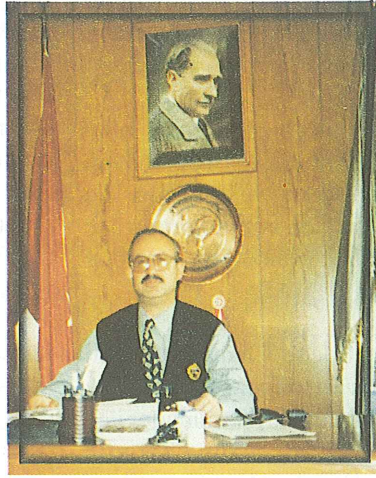
3 Aralık 1996 tarihinde Türk Eczacıları Birliği ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan protokol gereğince 1262 Sayılı Kanuna göre ruhsatlı olmayan ya da ruhsatlı olduğu halde çeşitli nedenlerle üretimi veya ithalatı yapılamayan ilaçlar için, 4348 Sayılı Kanunun Ek 4.maddesi gereğince şahsi tedavi amacıyla hasta veya hasta yakınları tarafından yurtdışından kendi imkanları ile getirilmesi işlevinin Türk Eczacıları Birliği'ne devredilmesi kararlaştırılmıştır.

Konu ile ilgili Sağlık Bakanlığı İlaç Eczacılık Genel Müdürü Kemalettin Akalın ile yapılan söyleşi;

SORU : *Eczacılar Birliği ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan protokolden önce hastanın tedavisi için hekim tarafından gerekli görülerek reçeteye yazılan, ancak ülkemizde ruhsatlı olmayan veya ruhsatlı olduğu halde çeşitli nedenlerle üretimi veya ithalatı yapılamayan ilaçların yurt dışından temini nasıl yürütülüyordu?*

Kemalettin Akalın: Bu protokolün son derece önemli ve halka yararlı olduğunu düşünüyoruz. Bilindiği gibi Türkiye'de tıbbi amaçlı ilaçlar hekim reçetesiyle kullanılıyor. Hekim, reçete yazar, hasta reçeteye yazılan ilaçları, öneriler doğrultusunda kullanır. Türkiye'de üretilmeyen veya ithal edilen ilaçlar için de Sağlık Bakanlığı ruhsat verir. Ayrıca Türkiye'de ruhsatlı olduğu halde herhangi bir nedenle üretilmeyen bazı ilaçlar var. Bunları da hekimler tedavi amacıyla reçeteye yazabilirler.

Biz bu reçeteleri yasa gereğince onaylıyoruz. Böylelikle hasta, tedavisi için bu ilaçları ithal etme iznini almış oluyor. Tabii bu iş burada bitmiyor, burada önemli olan husus şu; hasta bu ilaçları nasıl getirecek? Hasta bu ilaçları getirtmek için bazı yollar kullanıyor. Bunların belli başlı olanlarını sıralamak istiyorum. Bunlardan bir tanesi hastanın yurt dışından bir tanıdığı varsa reçeteyi ona verip, reçete karşılığında ilacı temin edebilmesi. Ya da en yaygın olarak kullanılan yurt dışına gidip gelen uçakların pilot ve hostesleri aracılığıyla getirilmesi. Bu şekilde ilaçların temini oldukça zor oluyordu. Yurtdışında bir yakınınız olmayabilir veya hostes ve pilota ulaşamayabilirsiniz. Bu durumdaki hastalar da ilaç temininde bazı sıkıntılar yaşıyorlar veya ilaca ulaşamıyorlardı ya da ilaca geç ulaşıyorlardı. Ayrıca bazı ilaçların soğuk zincire uygun olarak getirilmesi gerekiyor. Tabii ilaç, ilacı bilmeyen

kişiler tarafından getirildiği için buna riayet edilmiyordu veya çok az riayet ediliyordu. Sonuç olarak ilacın etki ve emniyeti konusunda bir takım problemler yaşıyordu. Ayrıca yine bilindiği üzere ilaçlar reçeteye yazılmasından kısa bir süre içinde kullanılması gerekir. Bu bazen gecikebiliyor. Üç gün, beş gün, bir hafta, on gün yani ne zaman ilaç hastaya ulaşırsa o zaman hasta ilacı kullanabiliyor. Bu da tedavinin gecikmesine neden oluyordu. Bu nedenle de hasta beklenen etkiyi ya da tedaviyi bulamıyordu. Bu protokolle Türk Eczacıları Birliği topluma

son derece faydalı bir iş yapacaktır. Belli yerlerle anlaşmalar yapıp günü birlik hatta saatlik veya gün aşırı bu ilaçları hastaya getirip en kısa sürede, en hızlı bir şekilde ve en rasyonel bir şekilde hastaya ulaştıracaktır. Ayrıca burada Eczacılar Birliği'nin bir faydası daha olacaktır. Bu ilaçlar yabancı ilaçlar olup yurtdışından getirildiği için hastanın bu ilaçlarla ilgili bir bilgisi yok. Hasta bu ilacı nasıl kullanacaktır, hangi şartlar altında, hangi süreler içerisinde ve ne zaman kullanacağı konusunda TEB hastaya bir yerde danışmanlık hizmeti ve bilgi sunumu verecektir.

SORU : *Bu protokolden önce anlattığımız uygulama hasta ve hasta yakınları açısından oldukça sıkıntılı bir süreç, bu yönde size hasta ve hasta yakınları tarafından bir eleştiri gelmedi mi?*

Kemalettin Akalın: Hastaların bize zaman zaman gelip, "biz bu ilacı nasıl getireceğiz Bu ilacı yurtdışından getirebilir misiniz? Biz bu ilaçları getiremeyiz, bize yardımcı olur musunuz?" şeklinde yakınmaları oluyordu. Yasalar bize yalnız bu ilaçların reçetelerini onaylayarak yurtdışından getirme iznini vermiştir. Protokolle birlikte bu gibi durumlar ortadan kalkacaktır.

SORU : *Bu uygulama hasta ve hasta yakınlarına kolaylıklar getirecektir. Bu ilaçların yurtdışından temini işlevinin Türk Eczacıları Birliği'ne verilmesi konusunda talep kimden geldi?*

Kemalettin Akalın: Bu konu ortaklaşa zaman zaman yapmış olduğumuz görüşmeler sonucunda doğmuştur. İlaç ve sağlık hizmetlerinin yürütülmesi konusunda Sağlık Bakanlığı ve meslek kuruluşları arasında sıkı bir işbirliği vardır. Bilgi alışverişinde bulunuyoruz. Görüşmeler sırasında böyle bir problemin olduğunu ortaya koyduk. Karşılıklı bunu düşünerek, topluma, halka hizmet yapılması ve bir takım kolaylıkların sağlanması amacıyla böyle bir protokolün hazırlanıp onaylanması gerektiği sonucuna vardık. Bu yöndeki protokol de böylelikle gerçekleştirilmiş oldu.

SORU : *Protokolden önceki uygulamada, ilaçların getirilmesi konusuna değindiniz. İlaçların temini konusunda ilaçların iyi dağıtım kurallarına göre getirilip getirilmediğini denetleyebiliyor muydunuz?*

Kemalettin Akalın: Tabii burada denetleme söz konusu değil. Reçetelerin onaylanması izninin verilmesi ile hasta ilaçları kendi imkanlarıyla getirip kullanıyordu. Bazen ilaçların getirilmesi aksıyordu ya da gecikiyordu. Protokolle birlikte bu gibi durumlar ortadan kalkmış oluyor. Ayrıca Eczacılar Birliği'nin ilaçla ilgili bir meslek örgütü oluşundan dolayı böyle bir şeye sahip çıkması bizi son derece memnun etmiştir.

SORU : *Türk Eczacıları Birliği'nin bu düzenlemeyi iyi eczacılık uygulamalarına göre yapabileceğini düşünüyor musunuz?*

Kemalettin Akalın: TEB'in bu uygulamayı, Türkiye'de en iyi şekilde yapacağına inanıyoruz. Bundan hiç bir şüphemiz yok. Türk Eczacıları Birliği konum olarak, bilgi olarak, örgüt olarak bu işi en iyi şekilde yapacaktır. Zaten bu amaçla bu işin onayını verdik. Ayrıca burada bir konuyu daha dile getirmek istiyorum; münferitte olsa, çok az da kullanılsa ilaçların bazı eczanelerde ve kurumlarda kaçakçılığı yapıyordu. Kaçak olarak bu ilaçlar getirtiliyordu. Bu ilaçların yüksek fiyatla satışı söz konusuydu. Biz, protokolle bu durumları da ortadan kaldırmış olacağız. Bu konularda gerekli denetimleri yaptık. Birçok eczane hakkında ve ilacı kaçak getiren yerler hakkında yasal işlemler yaptık. Bunları mahkemelere verdik. Bu konuda Türk Eczacıları Birliği bize yardımcı olacak. Otokontrolün yapılacağını tahmin ediyoruz. Kaçakçılığın ve yüksek fiyatla satılan bu ilaçların da önlenimini almış olacağız.

SORU : *Bu konuda bazı kesimler, çıkar grupları haksız kazanç sağlıyorlardı. Peki bunların denetimi ve takibi nasıl yapıyordu?*

Kemalettin Akalın: Bunların denetimini yapıyorduk. Bir çok eczaneyi ve ilacı kaçak getiren kişileri de mahkemelere verdik.

SORU : *Mahkemelerden sonuç alabildiniz mi?*

Kemalettin Akalın: Mahkemeler gerekli cezaları verdi.

SORU : *Bu şekilde denetleme olanağı çok zor.*

Kemalettin Akalın: Tabii denetimi çok yönlü yapmak lazım tek yönlü yapıldığı zaman bir yere

kadar hedefe ulaşıyorsunuz ama tam anlamıyla ulaşamıyorsunuz. Bu bir ihtiyaç. İhtiyacın karşılanması gerekiyor. Kaçak olarak bu ürünler geliyordu. Eczacılar Birliği tarafından bu ihtiyaç karşılandığı takdirde bu tür kaçak ilaçların getirilmesi de sona erecektir.

SORU : *Protokolle bir yerde çıkar gruplarını da karşımıza almış oluyorsunuz.*

Kemalettin Akalın: Tabii olabilir. Onlara karşı Eczacılar Birliği ile beraber mücadele ederiz. Bu konu hem Eczacılar Birliği'nin hem de bizim konumuz. Biz Eczacılar Birliği ile etle tırnak gibiyiz. Ayrı düşünmemek lazım.

SORU : *Peki bu protokol hastaya ne gibi faydalar sağlayacak? Ne gibi kolaylıklar getirecek?*

Kemalettin Akalın: Kolaylık şu, hasta bizim onayladığımız reçeteyi alıp Eczacılar Birliği'ne sunacak, Eczacılar Birliği de ilacı çok kısa sürede temin edip hastaya verecektir. Artı biraz önce bahsettiğim gibi TEB bir yerde danışmanlık hizmeti de yapacaktır. Hastaya bu ilacı nasıl kullanacağı konusunda oradaki yetkili arkadaşlarımız da bilgi verecektir.

SORU : *Bakanlık ile Türk Eczacıları Birliği arasında toplum sağlığını ilgilendiren daha başka çalışmalar var mı? Ne düzeyde?*

Kemalettin Akalın: Var tabii, şimdi söylemek istemiyorum. Önümüzdeki günlerde sürpriz bir şekilde bu çalışmaları ortaya koyacağız. Mesala yurtdışından getirilecek ilaçlar konusu yıllardır sürüncemede kalmıştı. Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti bu konuda duyarlı davrandı. Her konuda olduğu gibi bu konuda da duyarlılığını gösterdi. Bu yönde protokol hazırladık. Bu bir cesaret işidir. Çünkü Eczacılar Birliği'ne sorumluluk ve yetki verilmiştir. Bu işin sorumluluğu ağırdır. Çünkü o ilacı bir an önce getirip hastaya sunmak durumundadır. Bir takım düzenlemelere ihtiyaç vardır.

SORU : *Bizim soracağımız sorular bu kadar, eklemek istediğiniz noktalar var mı?*

Kemalettin Akalın: Benim ekleyeceğim son olarak bu protokolle toplum sağlığına bir katkı yapmış oluyoruz. İkinci olarak protokol, meslek kuruluşlarıyla bilhassa Türk Eczacıları Birliği ile Sağlık Bakanlığı arasındaki diyalogun bir neticesi ve eseridir. Üçüncü olarak bu tür ilaçlara ihtiyacı olan kişiler çok çabuk ve doğru bir şekilde ilaca ulaşacaktır. Ayrıca bu tür ilaçların kaçakçılığı da önlenmiş olacaktır. Artı bu tür ilaçların yüksek fiyatla satışı da önlenmiş olacaktır.

Biz de bu diyalogun gelişmesini diliyoruz.

Kemalettin Akalın: Biz açığız ,her konuda kapımız açıktır.

Teşekkür ediyoruz.

